

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY.

Politikai, tudományos és szépirodalmi lap.

Előfizetési figyelmeztetés

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY”

1857-dik évi folyamára

Előfizetheti:

január — júniusi félévre 5 frttal p. p.
január — márcziusi negyedévre 2 f. 40 k. p. p.

Az előf. pénzeket jó idején Stein J. úr kolozsvári könyv-kereskedésébe bérmentesen kérjük beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számát meghatározhasuk.

Az eddigi számokból még csak néhány teljes számú példánnyal szolgálhatunk. Kolozsvár, dec. 10. 1856.

A „K. Közlöny” szerkesztősege.

A M N E S T I A.

Ő cs. k. Apostoli Felsege — mint a „Wiener Zeitung” f. hó 7-diki számában olvassuk — Velenczében folyó hó 2-dikán kelt legmagasb leiratánál fogva politikai vétségek miatt elítélt következő egyéneknek méltóztatott büntetésök hátralévő idejét legkegyelmesebben elengedni, u. m. *Brenesán Sándor, Kovács Ernő, Ollik Pál, Parcsotich Hugó, Vízkeleti Gusztáv, Psota Mór, Boczkó Dániel, Madarász József, Neumann József, Krizbay Mihály, Benitzky Lajos, Josipovich Antal, Blaskó Antal, Fornszek Sándor, Kürthy István, Bonis Samuel, Décei László, Oroszhegyi Szabó József, Illésy János, Szilley Gábor, Buda Sándor, Góvrit Aladot, Hellmann János, Tamássy Sándor, Erdőgh István.*

LAPSZEMLE.

A. m. kormánytól leküldött törvényjavaslatiránti tanácskozmányra fölhívott protestans egyházkerületeknek az igazgatás és szervezésre nézve tett határozatai s ő cs. k. Apostoli Felsege elé terjesztett fölirotati lapok után már mind nyilvánosságra jöttek. Az általunk is közölt tisztántali hely. hivallásu egyház kerületföterjesztése mellett, érdekesnek tartjuk olvasónkra nézve a dunántúli egyház. ker. közgyűléséből ő cs. k. Apostoli Felsegéhez is kóláugybén intézett fölirotat közlését. Ez a közlebbi számunkban adott lapszemlénkhez kiegészítő rész és befejezésül szolgáló okirata „Magyar Sajtó” szerint így hangzik:

„Felseges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk! Azon tántoríthatlan bizalom- és ragaszkodással, mely az egész birodalom lakói Felseges Uralkodója irányában lelkesíti, mi Felsegednek hű jobbjai, a dunántúli helyvéthivallásu egyházkerület közönsége Felseged kegyárasztó magas trónusához, kerületi reformált pápai tanintézetünk gymnasiumától elvett nyilvánosság kegyelmes vizsgálódásáért a legmélyebb hódolattal esedezvén.

Felseges Ur! alig jelent meg Felseged magas miniszteruma által kibocsátott tanterv az ausztriai birodalom gymnasiumai számára: sietett a dunántúli helyvéthivallásu egyházkerület azt pápai főiskolájában azonnal életbe léptetni, s az abban, a magas kormány által kitűzött kívánatoknak, mint a nyilvánosság föltételeinek, jogköre határain belül eleget tenni, — a minthogy a cs. k. helytartóság legutolsó leirata is, — az általa e tárgyban előbb támasztott nehézségeket, némi kivétellel, elosztottakul nyilvánította.

Munkáink, — s az egyház és tanoda oltárára letett számos áldozataink végén, midőn már a sajnosan nélkülözött nyilvánosság méltányos vizsgálódását a magas kormány által kimondott reményeltük, — megjelent 1855. jan. 1-én a magas kormány azon rendelete, mely Magyarországon minden nyilvános gymnasiumaiban tannyelvül a németnek behozatalát parancsolja, — az algymnasiumban ugyan lehetőleg, a főgymnasiumban pedig mindenütt, és mindenestre túlmómlag. Öszintén megvalljuk: e rendelet fájdalmasan sújtotta le reményeinket.

Felseges Apostoli Király! Az egyházi tör-

vényjavaslat iránt teljes nyíltságra és szabad hártárgyalásra hivatván fel a magyarországi egyházkerületek, engedje meg Felseged, hogy az iskola érdemében is, — mert mi a ketőt, mint egymás kütféjét, elválasztani nem bírjuk, — teljes alázattal, de őszintén tárhasuk ki lelkünket, szívünket.

Mi evangéliumi keresztények vagyunk, kiknek százados vallási tanak nyomán, éllettöndvünk ké vált azon meggyőződés, hogy a lényeg s tartalom, a formánál előbb való.

Nekünk mindnyájunknak, tehát iskoláink növendékeinek, az evangéliumi tudomány fiatal sarjadékainak is mindenk felett érteni s lehetőleg mélyre hatva, felfogni kell azon tudománykat, melyek nekik tanítanak.

Magunk, gyermekeink, egy gyülekezetnek is ki nem vételével — úgy rendyén a Gondviselés — mind magyarok vagyunk; a város, melyben gymnasiumunk áll szintén magyar; — és így még alkalmunk sem nyílik fainkkal úgy megtanítani a németnyelvet, hogy az ezen tartandó előadásokat, s a német tankönyveket tökéletesen megérthessék.

Aztán köztudomásu dolog levén, hogy a magas miniszterium által kibocsátott s folyamatosan levő tanterv szerint felosztott tudományok még akkor is teljes igénybe vesznek, — és pedig a jobb talentumu tanítványoknál minden physical időt, ha azokat anyanyelvükön tanulhatják, — kétségtelen, hogy, ha gyermekek neknek német tankönyveik lesznek — egyáltalán nem lesz idejük sajátítani az előbbok szabott tudományokat, miután előbb ezeknek ruhájával (bár felületes,) a nyelv megértésével kellvén foglalkozniok, a sajátképmegértés lényegét, a szemleltet képző tartalmát nem lesz idő mikor megtanulniok; miből önkint folya iskoláink s általuk az egész evangélikus testület értelmű súlyának kimaradhatlan súlyyedés E kétségtelenül bekövetkező eredményt — megvagyunk győződve, a cs. k. magas kormány egyáltalában nem akarja, — mint a mely éppen a birodalmi gymnasiumok reformálása által azon elvét tanusította, hogy ép testben művelt lelkű polgárok számát kívánja szaporítani.

Es éppen, mivel ezt nem akarhatja: könyörgünk Felseges Császár és Apostoli Király! méltóztatssék kormányát kegyesen oda utasítani, hogy tekintve az 1791. 26. t. cz. 5. §-t, mely az evangélicusoknak az iskolai ügyekben teljes önkormányzati jogot biztosít;

tekintve Felsegednek 1851. december 31-kén kimondott, s minket protestans hű alattvalóit a legelhálabb tiszteletré buzditott, azon aranyzavaira: „mikép Ő Felsege minden törvényszerűleg elismert egyházat és vallásos társulatot, a nyilvános vallásgyakorlat jogában, saját ügyeinek önálló igazgatásában, a vallás, tanítás és játékonyság céljairól fennálló intézkedések birtokában s élvezetében meghagyani és védeni kívánja.”

tekintve ugyan Felsegednek azon mély bölcsességi szavaira, melyekkel uralkodásának elején mindjárt minden nemzetiséget egyenjogúságról biztosított, sőt

tekintve magára, a Felsegedet nevében kibocsátott magas miniszteri tanterv 17. §-ra, melyben határozottan mondatik, miképp 1-ór minden a birodalomban beszélt nyelv lehet a gymnasiumok tannyelve, 2-ór a gymnasiumok tannyelvének megválasztása azon népesség szükséggeihez képest irányoztassék, mely különösen azon gymnasium által érdekeltek. 3-ór a gymnasium tannyelvét azok határozzák el, kiknek joguk van azon eszközök felett rendelkezni, melyekből a gymnasium fenntartatik;

tekintve mindezeket, elégedjék meg a nyilvánosság megadásának feltételeiként azon határozományokkal, melyek a hivatkozott tantervekben foglaltatvak, s melyeknek a pápai reform. nagy gymnasiumot tekintve, egyházkerületünk magának a cs. k. soproni helytartóságnak 1855. július 25. 12,578. sz. a. kelt leirata szerint is nagy mértékben eleget tön; sőt kegyelmes eszközölni méltóztatssék, hogy nemzeti nyelvünk, mint a középntadokai oktatás közege (mediuma) továbbra is fenntartassék.

Mert Felseges Urunk! azt sem titkoljuk el, hogy mi egy 8 millióból álló népfajhoz tartozunk, melyhez elefejtethetlen történeti emlékek, őszöntszerű természeti ragaszkodás, édes nyelvünk tán igaz, tán bámulati szépségének s csodaszép gazdaságának vonzereje csatolnak, és pedig oly édes, oly legyőzhetlen kötelekkel, hogy lelkünket velőnk testünköl kiszakítani, ha e nyelvnek csak iskolánkban míveléséről is lemondani kényszerítettetnénk.

Miután e nemzet az európai civilisatio érdekében a mult századokban véres szerepét becsülettel s sikerrel bevégezvén, a béke malasztjainak élvezete alatt magát a tudományok s szépművészeteknek szentelte s így nemzeti irodalmát, mely Felseges Császár s Apostoli

TÁRGYAZA.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön (dec. 4.): „Scott nemes:” pénteken: szünet; szombat: „Tékozló;” vasárnap: „Dalos Pista;” hétfőn: „Becsületszó” és „Szép molnár”; kedden: „Két testvér a népből.”

E hét folytán legérdekesebb estnek nevezhetjük azt, melyen Szerdahelyi Kálmán jutalmazt Szigeti Józsefnek gróf Ráday Gedeon által 40 arannyal jutalmazott egy felvonásos vigjáték: „Becsületszó” először került színre. Színházunk ez alkalommal szűk volt befogadni a vendégművész jutalmazására és az új, feldicsért, sőt megaranyozott vigjáték élvezésére siető közönséget. Valóban kíváncsiak voltak, hogy minő tulajdonok azok, melyek e pályamű diadalát biztosították. Miután azt feszült figyelemmel végignéztük, műértékét megalottuk, sőt a közönség itt-ott elszalasztott véleményét is számbavettük, kénytelenek vagyunk rendíthetetlen őszinteséggel kinyilatkoztatni, hogy — egyébiránt kissé tán túlzott — várakozásunk nem lön oly mértékben és oly módon kielégítve, mint azt egyelőre reméltük. „Azt hittuk a lelkes gróf moecenasi áldozatkészsége és Szigeti színműírói tehetségének egy oly vigjátékokat fogunk köszönhetni, melynek ügyes cselekvény-bonyolítás, egymásból folyó comici helyzetek, finom, költői nyelvezet és kerekded szerkesztés mellett, még egészen a magyar életből vett jellemek, művészi és különösen lélektani rajzolása kölesönöz nem mulékony becset. Arra pedig, hogy e rövid mű is ne legyen ment azon obcsen kértelműségtől, melylyel a modern vigjátékirók keresnek hatást, éppen nem voltunk készen, s ezt legkevésbé lehet megbecsülni. A mi szemérmet sértő, az megszűnt neveltségessé lenni, — akár egy kisebb körű művelt társaság, akár, s még inkább egy nagy közönség előtt. A kifogásos jelenet az, melyben Sziklai Leó erkölcsellenek hiszi leányát egy oly feltétt, melynek ártatlansága csak akkor derül ki, mikor már a néző — megbotránkozott. Leszámitva azonban e hibát és nem követelve többet, mint egy ügyes, élénk, érdekébrészlő, mulattató vigjátékot, akárki elfogja ismerni, hogy a „Becsületszó” igen jeles, — habár nem arisztophanesi-vigjáték, s igen jól mulattató közönségünket. Megelőzőleg a „Szép molnár” adatott. Midőn Szerdahelyi K. kilépett a közönség szünni nem akaró tapsokkal fogadta, s szép korszorvált tisztelettel meg. Róla, mint a fejlődés első fokán álló színészről szólni, elfogultság, nyegleség, va-

lamint elhamarkodás lenné benne oly művészt látni, ki a tökély legmagas fokát elérte. De bizonynyára ő már ott áll, a hol vele László letéttével, — akár bebizonyult tehetségtől, akár azon tanulmányozási hajlamot tekintünk, mik fokozatos önképzésére fordít, (s e mellett bizonyít azon pár rövid év is, mialatt a pesti n. színháznál hitelét megalapította) — a két magyar haza színvilágában, nem tudjuk, ki versenyezhetne. Valahányszor föllépett eddigi vendégzereplése folytán, mindig új meg új élethű alakot tudott előállítani. Mily különböző két egyéniséget rajzolt előnkbe csak jutalomjátéka estjén is! Üdvözlöjük őt, kívánjunk szerencsét megnyílt pályájához és kössünk, báran kössünk szép reményeket művészi jövőjéhez. Ki kell emelnünk még H. P. Korneliát és Gyulait, ugyisint Rónainé ez esti jeles játékát.

A hét folytán még egy jutalomjáték volt: „Tékozló,” Szerdahelyi Nelli, rutinírozott énekesnők javára, midőn a színház szintén minden helyiségeiben megtelt, s a jutalmazott szép éneke által zajos tapsokat vívott ki.

„Scott nemes” és „Dalos Pista” sikerült előadások valának. Mindkettőben Szerdahelyi nyerte ki leginkább a közönség tetszését. Váradiné, Szerdahelyi Nelli, Dózsa, Filippovicsné, Komáromi Ida, Filippovics, fényesebb eredmények nélkül ugyan, de kellő gondallal és helyesen oldák meg szerepeiket. Közönség közep száma.

Végül még meg kell emlékeznünk a „Két testvér a népből” című darab adatásáról, nem mintha az a jobb színműirodalmi termékek egyikének lenne nevezhető, hanem, mert abban Genova szerepét H. P. Kornelia oly kitünő művészi erővel személyesítette, hogy újból és újból meggyőződünk, miszerint tisztelt művésznő magasabban áll, hogyssem bizonyos személyeskedő rossz akarat, mely nem a legtisztább forrásból ered, s mely hírlapok útján közelebből is nyilatkozott, hitelét, vagy másfelől meggyőződésünket megingathatná.

— ayo —

A nő-szabadság.

Van néhány kas fűgő méhem,
A szűrában van is részem,
Valahányszor öket nézem —
Eszembe jut feleségem.

Kis méhem mézet gyűjtnek,
Ha megszűrából, pénz nem kének
Nem kólik el, mint szerettem!
De nem így tesz, kit elvettem!

Az a fűgő szép kis lányka; — bírtam is, létezett már nem szélid, jó bárányka; —
Már nem szélid, jó bárányka; —
Nem szélid, jó bárányka; —
Férjhez ment, hogy „szabad legyen.”

Tudod, mi a „nő-szabadság”?
Szegény férfiak, terhes rabaság!
Csak az tudja, a ki szeret, —
Kivel neje — mindent tehet!

Hová akar, oda viszed!
A mit mond, azt szentül hiszed!
Ha nem hiszed: — csak te bánd!
Addig sir meg meg nem szánd.

Megbékélés lassan vele,
Aztán jó esők — s több effele...
Ha még felül szerelmed nagyra...
Megdicsér, hogy jó ember vagy!

Rádásul kezét csókolsz:
Nem haragszol, hanem bókolsz.
Már így boldog a „házasság”
Jóéjszakát „szép szabadság.”

Girókuti.

RISTORI „DELAIDE.”

Pest, december 4. 1856.

Az, ki a pesti lapokat innen 30—40—60 mérföldnyire olvassa, könnyen jöhet azon gondolatra, hogy ezt a naív pesti közönséget azon szédelgések egyike lepte meg, melyet nagyobb városban az újdonság ingere, a csupa kíváncsiság szokott előidézni, s az egész sensatio nem egyéb a hű bűvészkodás szüleményeinél. Azt a jó városi közönséget, melynek egy sincs egyéb dolga, mint az egyedüli ellenség — az unalom előzése (?) egy-egy tánczosnő is könnyen lázba ejti bravour hajlongásaival, finom arczával, tüzes szemével s mindenk föltűt piziny lábacskájával, melyet némelyek önfeladásukban páratlanul neveznek, mintha a jobbat vagy a bal másút szerepeltetné.

Igaz, hogy a pesti közönség most is így lázba esett, igaz, hogy az egész elmúlt s még a folyó héten is, még az is Ristori-

Meg vagyunk győződve, hogy t. olvasónk, kik Salam o Ferencz erdélyi hazánkát, a „B. Hírlap” jeles tárczairóját számos becses cikkkel után, kétségkívül, mint kitűnő, hitelesebb műtetszék egyikét ismerik, kedves olvasmányul vendék ezen szép jellemrajzot a világhírű, közelebből Pesten vendégzereplő Ristori assz. művésztől.

Szerk.

Királyunk és dicső emlékeztető elődeinek agase alatt az elmúlástól kipótolni akaró, csoda gyorsasággal teljes virágzásnak indult, — megteremtette: engedje meg Föltség! ő szintén kimondanunk, hogy mi a serdülő magyar irodalomért nem kevésbé élünk és halunk mint a francia vagy német a magáért, s a királyok királyától reánk mért szent kötelességnek tartjuk, teljes erőnkkel azon munkálkodni, hogy az ifjú csemete fokoztint nagyobb virágzásra emelkedjék.

S ha már a magyar földön is minden gymnasium tannelye német leendő: mivé silányulna a reálműveltség magyar irodalma?

Épp ezek voltak okai annak, hogy a dunántúli reform. egyházkerületből egyesek úgy, mint egyházak közül számosan a pápai kerületi gymnasium fenntartására adott alapítvány-leveleket világosan kijelentették, hogy alapítványikat csak addig kívánják folyó állapotban tartani, míg az a nemzetiség igényeinek megfelelő.

Mindezen tekintetekből, jobbágyi legmélyebb hódolattal s tisztelettel esedezünk Föltségnek, méltótlanságok gazdag kegyelmességre szerint megparancsolni, hogy gymnasiumunknak — eddigi tannelye meghagyatása mellett — a nyilvánosság annyival inkább viszszaadassék, mivel abban a német nyelv minden osztályban fősó árszámmal és oly sikerrel tanítatik, mely méltán jogosít fel a reményre, hogy növendékeink a német nyelvet, a gyakorlati élet szükségletének kellelő megfelelő mértékben elsajátíthatják.

Mely jobbágyi hódolattal előterjesztett kérelmünk kegyelmes megadására esedezvén, legmagasabb kegyelmébe ajánlottak mely hódolattal maradunk

Örök hűségű alattvalói,
a dunántúli lev. hitf. egyházkerület.

APRÓ HIREK.

† Herczeg Schwarzenberg kormányzó ő magassága, ki erdélyi országos múzeumunk létrehozatalának eszméje iránt mindig a legnemesebb előszeretettel viseltetett, gróf Mikó Imre ő nagyméltóságának teljes felhatalmazást küldött az iránt, hogy, mielőtt a muzeumi comitét megalakul, a boldog emlékü gróf Kemény József-ferle ritka nagy becsű gyűjtemény, melynek jegyzéke a felhatalmazáshoz van csatolva, azonnal Kolozsvárra átszállíttassék.

© A Kolozsváron átnyúló erdélyi vasut ügye, a mint biztos forrás után irhatjuk — örvendés és teljesen megnyugtató fejlődésnek örvend. Alapos remény van hozzá, hogy fels. Fejedelmünk Lombard-velenczéből viszszaértve a végleges engedély is alá lesz írva. Baté főmérnök úr Bécsből nem sokára visszatérve, ismét mérnököt hozva magával a szükséges munkálatok gyorsítására, a mi most már annál könnyebben eszközölhető, minthogy bizonyos akadály, a mi eddig a munkálatokban igen gátló volt, el van hárítva: a vasut-alapítvány, a mely elvétele volt, megkerülvén

△ Ha tekintetbe vesszük a múlt emelkedő örömet, fájdalmát, szellemi gyönyörét és

kedvelt foglalkozásait, úgy tetszik, hogy legfőbb szempontjait szükség a zenészet, a mely bölcsőjétől kezdve a sirig kísért. Ez okból kedves értesítésül fogják vehetni műkedvelő polgártársaink, hogy a helybeli zene conservatorium új életre serkent álmából, a melybe 1849 óta merült volt. Szép számú részvényes tagok egyesültek hogy ez intézetben a nyilvános zene-tanórák ismét megnyíljanak; művészek és műkedvelők egyesültek egy teljes zenekar összeállítására a templomi és színházi zene emelése végett, héténti gyakorlatokat tartva, a hol kezdő fiatal művészek is mivelődést nyerhessenek. Teljes sikert óhajunk e hasznos intézetnek és számos részvényest; egyuttal tudatni kívánjuk, hogy zene gyakorlatok lesznek minden hétfőn este 6 óráig 8-ig a királyi lyceum épületében a felső emeleti 3-dik számú szobában, a hová a részvényesek tisztelettel meghívottak.

* Fievelmeztetjük a közönséget, hogy jövő szerdán jeles, és kedvelt színezünk Szerdahelyi Kálmán főjuttalomjátékát két érdekes vigjáték: „Rendkívüli előadás” és „Egy nő, kinek elvei vannak,” fog színe kerülni. E két pályamű előadása közben Szerdahelyi Nelli id. Lendvai Mártonnak „Szivhangok” című új románczát fogja énekelni. Ha Szerdahelyi első feljuttalomjátéka alkalmával színházunk szűk volt, képzeljük: mennyivel inkább az lesz szerdán.

© A Pesten állandó izraelita mintaiskola tárgyában olvassuk, hogy a tanítói állomástól folyamodók kérvényei ez év végéig fogadtatnak el, s az intézet vezetésével a megválasztandó hat tanító közül a legalkalmasabb fog megbízatni évenkénti 200 pft. juttomással melletti Ugyanez intézettel nem sokára leány-növendékek számára egy 4 osztályú mintaiskola, egy tanítóképző, s három osztályú reálskola fog egybe kapcsoltni. A magas kormány atyai gondoskodását az izraelita ifjuság korszerű nevelésére nézve a pesti izraelita cultus község a legmélyebb hálával tisztelettel isméri el, s a legnagyobb tevékenységgel támogatja. Többek közt a község a nevezett intézetek számára saját házat szándékozik vásárolni és azt a legszükségesebb tárgyakkal felszerelni.

† Báro Kemény Zsigmond a „Pesti Napló” szerkesztésétől, mint e lap f. hó 9-diki számában közzétett nyilatkozványából olvassuk, egészen a magánélet körébe tartozó okok miatt viszszafejt, s azt utódnak Pomper Jánosnak átadta. Az utonban alakult szerkesztőség tagjai: Bajnok A. Csengeri A. Greguss Ágost, Urházy György és Vajda János. — Az új, ismert szerkesztő főmunkája a „Műveltség” első számban Jókai Mór „Előzetes család” című regénye indult meg, melyet Vas Gereben: „A nemzet napszámotai” című és a viszszafejtett báro egy több kötetre terjedő regénye fog követni.

Hivatalos.

Kinevezés.

A belügy minister, erdélyi helytartósági fogalmazó Landfrasz Alajost ottani harmadik megye biztosnak nevezte ki.

Törvényszéki hirdetések

Kivonathat.

A szeben megyei cs. k. hatóság f. é. dec. 3-ról 15,669 sz. a. pályázatot hirdet a frecki elegy járáshivatalnál megürit jegyzői állomásra 400 ez. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kéréseiket a jövő 1857-i jan. 8-ig

A k. fejtárvá megyei cs. k. törv. szék f. é. oct. 25-ről 2714 sz. a. felhívja felgyógy birtokos Farkas Sándort, ellene százszebesi Dobay Ádám által 200 ft. tőke kamatja iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap jan. 9-én 1857 d. e. 9-kor. Kirendelt ügyvéd Borsos helyettes Sipos.

A m. vásárhely megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 12-ről 3648 sz. a. felhívja gróf Bethlen Domokost és gróf Bethlen Katalin gróf Bánffy Miklosnét, ellene Dr. Scheitz Antal, mint Petraskó Katalin aszszony képviselője által 2100 váltó ft. tőke iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap jan. 19-én 1857. Kirendelt ügyvéd az első részre Székely Lajos, a másodikra Kozma Endre.

A m. vásárhely megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 12-ről 3646 sz. a. felhívja Kende Elekét vagy örököseit, ellenük Dr. Scheitz Antal, mint a Ros Ferencz csödtömege képviselője által 1397 váltó ft. 6 kr. tőke iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap 1857 jan. 19-e déli előtt 10 kor. Kirendelt ügyvéd Kozma Endre.

A zalathnai bányakapitányság f. é. nov. 29-ről 1707 sz. a. pályázatot hirdet az ottan megürit (markscheider-i) állomásra 600 ft. évi fizetéssel és 60 ft. szálláspénzzel. A vállalkozók adják be oda szabályszerű kéréseiket hat hét alatt

A m. vásárhely megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 15-ről 4815 sz. a. felhívja Karádi Susanna aszszonyt, ellene a százszebesi község által 600 ez. ft. tőke kamatja iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap 1857 jan. 8-a. Kirendelt ügyvéd Székely Lajos, helyettes Nagy Sigmund.

A százszebesi (broosi) megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 8-ról 3297 sz. a. felhívja földbirtokos Hollaki Ignácot, ellene Pattanyus Mária által 110 ezüst ft. tőke kamatja iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap 1857 jan. 13-a d. e. 9-kor. Kirendelt ügyvéd Nagy, helyettes Sebe János.

A m. vásárhely megyei cs. k. járási törv. szék f. é. nov. 20-ról 2811 sz. a. felhívja Fodor Józsefet vagy örököseit, ellenük gróf Bethlen Lipót által 384 váltó ft. 50 kr. adósság iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap 1857 jan. 14-e d. e. 9-kor. Kirendelt ügyvéd Kozma Endre

A m. vásárhely megyei cs. k. járási törv. szék f. é. nov. 20-ról 2818 és 2821 sz. a. felhívja Czóbel Lajost vagy örököseit, ellenük vajai Dési Kata Fülöp Józsefné ügyvéde Nagy Sigmund által 300 és 124 váltó ft. tőke iránt indított kereset védelmére. Kirendelt ügyvéd Scheitz Antal

Az algyógyi cs. k. járási hivatal, mint törvényszék f. é. nov. 29-ről 709 sz. a. felhívja azon hitelezőket, a kiknek követelése lenne Algyógyfelfaluban 1856 márt. 10-én végrendelet nélkül elhalt izraelita Wolf Ábrahám

hátmaradt vagyonához, jelentsék magukat 1857 jan. 23-án d. e. 10 órakor.

A százszebesi (broosi) megyei cs. k. hivatal f. é. decemb. 2-ről 243 sz. a. pályázatot hirdet a puji elegy járáshivatalnál megürit jegyzői állomásra 400 ez. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kéréseiket négy hét alatt.

LEVELEZÉSEK.

Dézs, dec. 10. Sokat elmélkedtünk arról, miként kezdenék ezen levelünket valami meglepőleg okos tárggyal. Először is elővettük az időt — e vén bányát, gondolva, ha ő oly régóta mossa földünket miért ne lenne nekünk is annyi szabadságunk, hogy kölcsön fejbe valami csekély részt visszafizessünk. Ha tan nöhez hasonlított, azt nem azért tevők, mintha szeszélyeit nem tudnók eltűnni; hja! megszoktuk mi ezt himen aranyak képzelt, de rézzé változott láncaiz között... És még magaviseletét sem rójuk meg: mert vastag hősoknyáját elég steifon hordja; s ha csakugyan maga tartasáról ítéletet kellene mondanai, hasonlítanók az angol-francia szövetséghez, mely ma erősen tartja magát, de holnap már gyengül, a mint azt az északi szél ő főlsége parancsolja...

Itt a komoly elmélkedés száraz mezejére vetődvén, néma gondolkodásba merülünk el, melyből aligha egy könnyen fölébredtünk volna, ha egy véletlen támadt lármától nem ver. E lármát egy polgártársunk kigyult kéménye idézte elő. Ezt nem úgy írjuk, mintha e tüzes jelenetnek szemtanúi lettünk volna: s abból sem következtenék, ha netalán más nap a fecskendők komoly szemlére méltattak volna. Közleményünk hitelességét csak is azon egyetlen alapon építjük fel, mely szerint mi is, mint a profetár divatvilág egy árva lazaronija a közhelegen ögyelve, saját szemekkel láttuk, hogy kétirastudót fülhez hegyzet tollal, indult el városunk utcáin, nagy komolyan oldalukhoz szorítva egy csomag(!) papírt. Éva ősanánk eredeti bűnéből — a kíváncsiságból nem kis adat jutván osztály részünkbe, ezen gyengeségünk töredelmes hódolásának köszönhetjük, hogy szerencsések voltunk meg tudni, hogy a fenn említett urak magas megbízásból városunk kéményeit indultak összezsírni. Az összezsírást a városi hatóság abból a czélból rendelt, hogy megtudva a kémények számát, s így kiszámítva az abból bejöheto fizetést, maga a hatóság vévén azt kezébe, abból egy rendes kéményseprőt fogadjon a város számára.

Nem mind jó az, a mi első tekintetre annak látszik. Eppen ezen elvből nem ohahtjuk az említett terv kivételét. Nem azért, mintha a mi sok kezekben megy át a felosztás bus törvényének inkább kilenne téve; hanem azért, mintha ebben valami socialistai tendenciát sejttenénk s már a város rőmet hátunk megett képzelnék izmos vállain tartva Blanquitt a tulajdon elnyelést tátott szájjal; nem, nem. Még azon nyilatkozatot sem hozzuk fel megdöntésére, mi szerint a mi kökény szemű szomszédunk, sőt még a szende komám aszszonyunk is aperitis verbis kijelentették, hogy nem fogják megengedni, miképp az ők kéményeiket a város separtesse... hanem föl-

ról beszél, ki minden iránt közönyt szeret mutatni — még a hiuk ezen osztály is arra van kárhoztatva, hogy vagy senk hez se szóljon ebéd, vacsora felett, az utcán és kávéházban, vagy pedig szerény (?) véleménynyel álljon elő a tragikai művészetre nézve. A Ristori név már csaknem két hete rögeszméjévé vált az idevaló nagy, művelt közönségnek. Minden ember — s e nagy számban a legélemedettebb hölgyeket és uri embereket is tisztelettel kell befoglalnunk — most azon itész szerepét játsza, ki, mint a francia tárczairók, a helyet hogy bírálának, nagy ékes szollással adják elő benyomásait.

Minden igaz, de nem szomoruan, hanem örvendésszel igaz. E rendkívüli sensatio nem annyira e kiterjedés miatt érdemel figyelmet, mint azon hatás minőségénél fogva, melyről azt hiszem, kevesen alkottak helyes fogalmat, kik e hatást nem közvetlenül érezték. Az itteni közönség egy részét nagy családson vitték keresztül az olasz művészno szereplései. Nem tagadjuk, miképp az első előadásra a kíváncsiság, s a párisi és londoni közönség előttünk jó szép példája csabította a pesti közönséget. Hadd lássuk mi is, minő csoda lény lehet az, melyet a világ annyira bámult, hadd jusson nekünk is valami e bámulathól! Olaszul nem értünk ugyan egyebet, mint „amico”, „padre”, s több ily deak szavakat, melyeket a melletünk ülő hölgynek megmagyarázhatunk; — de azon művésznőnek, ki oly hűres, szemével, arcával, mozdulataival, erős hangjával, a legmesterségsébb periodusokat is commoistól és felkiáltójelesteil egyutt ki kell fejezni tudnia. Némelyikünk azt hitte, szépsége által fog elvakítani, másik fűltette; meg volt győződve, hogy Ristori azért oly híres, mert egész Európában ő tud legnagyobbat kiállani. Nem mondom, hogy mi d ez tiszta fogalom képpen élt sokunk agyában, annyi bizonyos, hogy homályosan a külső tulajdonok nagyszerűsége lebegett sokunk előtt, s ezt vártuk, hogy ezek által fog bámulatra ragadni.

Mig ez oldalról vártuk a nagyszerűt (nem szólok a kivételokről, s esupa becsületudásból magamról se), mondom, mig ez oldalról vártuk a nagyszerűt, mig a tapsra kész közönség bravuorokra várt, a művésznő egészen más oldalról, sokkal rövidebb úton hódította meg mindenki szívét. Bámulni akartunk, s ő elbájoit, elragadtott. A szenvedélyek v.harát, villámait, dördöléseit vártuk, s helyette a sympathia, a sziv melegség teljes ragyogása napja tűnt fel, mely önkénytelenül hatja át egész lelkünket. Dacára annak, hogy a lelki viharokat híven és megrendítően tükrözötti vissza, lelkében a sziv és az a hatalmas önkénytelenül magával ragadó sympathia az uralkodó elem, melyet minél többször és több alakban látunk, annál fenségségségsnek ismerünk. Tisztább, nemesebb sőt némely részben elmondhatjuk, szentebb hatást nem tett senki közönségünkre.

Ristori nemcsak mint színészno nevezetes, hanem a mű

vészet és költészet összes birodalmában a legtrikább tünemények közé tartozik. Tudjuk, hogy a költők közt az, ki az izlést a classicitassig viszi, ki a formák tisztaságát fontosnak tartja, ritkán veszi föl tárggyul nagy szenvedélyeket. Megfordítva az, ki erősebb szenvedélyeket rajzol, s e rajzban az élethűséghez tartja magát, ritkán képes az izlés s ónuralom korlátai közt maradni. Göthe nem festett nagy szenvedélyeket, de a forma tisztaság, az izlésnek folytonos szemmel tartásában a nagy szenvedélyeket festő Shakespeare fölött áll.

Ristori bámulatosan egyesíti magában a két, ritkán egyuttjáró művészi tulajdonságot. A szenvedélyek kifejezésében hű, önkénytelenül megragadó. Hangja a nélkül, hogy egyetlen tremol-ra emlékeznének (a mi pedig szinpadunkon divattá kezd válni a szavakban is!) annyit valódi pathos, megindítóit fejez ki, arca és szemei oly szépen beszélnek az érzelmek legáltalánosabb nyelvét, mozdulatai oly határozottak, sokat mondnak, miképp szelidebb alakban mindig azt látszik mondani közönségének, mit oly hatással monda Erzsébet királynőnek „che tu re son io!” (En királyod vagyok!) Ristori valódi szellemi hatalmasság a művészetben, nincs közönség, mely neki meg ne hódoljon. Az érzelmek kifejezésének oly virtuozitásáról alig lehetett fogalmunk. Láttuk Medea-ban a kétségbeesés, a bosszú és düh, mások a szelidebb érzelmek minden változataiban, egy kis vigjátékban pedig a mindennapi, kisszerű érzelmek, naiv enyelgés, féltékenység comiai kifejezésében, — s mindenikben azt tette a közönséggel a mit akart. Elragadta, könnyekre indította, megnevelt, s nem voltunk észre benne oly művészi fogást, mely csupán fogás nevet érdemelne, hanem minden a mit tón, a teljes őszinteség színeit viselte magán.

Voltak, kik a művésznő némely állását, mozdulatát mestertelknek látták. Ha mindjárt úgy volna is: melyik az a költő, ki ha terjedelmesebb művet ír, egy-egy sorát egyikünk vagy másikunk lazának ne találja, kin olykor a lankadásnak némely jelét ne vélünk észrevehetni. Horatius, a költők ősapjáról. — Homérról is elmondható, hogy „olykor alszik.” Kár, hogy nem tette ki a római költő világosabban, mit értett ez alvás alatt, s meg nem nevezte azon helyeket, melyekben szunyadt látott; — ekkor, meglehet, azon meggyőződésre jöhetnénk, hogy néha az oly itész is téved, minő Horatius volt.

Ristori a mestertelkés vádját éppen egyik legkitűnőbb, legsebb tulajdonai által vona magára némelyektől, — s e kitűnő tulajdon, mint érintők, az a művészi csin, elegancia és izlés, melyről szerepének legcsodálatosabb helyein sem feledkezett meg. Csak a művészet által tette valószínűvé Alfieri Mirráját a szinpadon. Az apjába szerelmes leány oly természet-ellenes tünemény, miképp azt költőileg állítani elő legnehezebb feladat. Alfieri a finom kivétel által nagy sikerrel diadalmaskodott tárgyán; — de ha a nyilvános emberek magánélete egy szép sággal többet á-

tudva van, hogy a nagy finomsággal kivitt tárgy is a szinpadon sokkal durvábban veszi ki magát, mint olvasáskor gondolnók. A színésznonek Mirra valószínűvé tételére egész nemességét, művészi emelkedettségét s minden eszményit képességét elő kell venie, hogy részvétünket felkeltse, másfelől minden szenvedélyt élethíven, megragadón kell kifejeznie, hogy a rövid, kimért szövegbe elevevessék, életet öntsön. Ristori diadalmosan felett meg feladatának — s alakító tehetsége e szerepben tetőpontot ért. Menynyire más alakot, más állásokat, más mozdulatokat láttunk, mint az ugyan általa adott Stuart Mária-ban, vagy „Francisca di Rimini” ben! Mintha a görög remek szobrok valamelyike szől volna talapzatáról, visszanézvén a lehelletet, a hangot, s az élet hatalmas érzelmét és szenvedélyeit! Ristori egyfelől jobban részletezte, mit Alfieri röviden mond, másfelől még eszményibb tette az alakot, mint a költő! A művésznőnek e minden mozdulatában, állásában tapasztalható nemességét, izlését tartották némelyek mestertelknek! (megjegyzendő, hogy e „né-mely” alatt keveseket kell érteni). Ez a sorsa egyébiránt minden valódi művésznak, ki a esint, kellemet, bajt mindig szem előtt tartja, vagy helyesebben szólva, kinek mindez második természetévé vált? Nem azt vetik-e némelyek Arany János szemére, miben minden költőnek felett áll? t. i. a művészetet, melyet mestertelkésnek tartanak, holott izlés, művészet nélkül tán irni sem volna képes. Ristorinak a kifogástalan, művészi játékot néni szemre néni, mint egy költőben hibáztatni azt, hogy ritmusa és rimeit hibátlanok.

E kevés kifogás is Ristori játékanak csak némely helyeit illette; de egészen véve azon örvendős tünemény tanul voltunk, hogy a megtestesült művészet, e phidiasi tőkely példánya, leírhatlan vonzerővel bír a közönség nagy tömegére, s e vonzerő csaknem lázas szenvedélyt idéz elő.

Egyes szerepeiről szólni nem volna tér, — itt csak általános vázlatot akarunk adni, s némely jellemzően azon hatást, melyet közönségünkre tett. Drámaüggyünk érdekében szereplését igen fontosnak tartjuk. Nemcsak a színészek nyerhettek utabb bozditást szerepléséből, hanem drámaíróink is, kik most meggyőződhetek arról, a miért Gyulaira egy évvel megnehezítették, miszerint t. i. tragédiánk a szó szorosabb értelmében nincs, közönségünk pedig felfejeztetve lón, hogy a szavakban, a költői nyelvben sokkal több hatalom rejlik, mint a legsebb énekben vagy zenében.

Ámbár nem tartom helyesnek, hogy egy színész, vagy más nyilvános ember magánéletéről beszéljünk akkor, midőn külső életéről van szó; de mindenesetre érdekes csak szépet és jót hallanunk azokról, kik nyilvános pályájokon a közönség rokonszenvét bírják. Aztán, ki mondaná, miképp csak csupa „luxus,” de ha a nyilvános emberek magánélete egy szép sággal többet á-

hozunk egy intő tapasztalat. Ugyan is tejele marháink pásztorlasi díjat a városi hatóságok lévén kénytelenek befizetni, midőn a pásztorok marháink gyakori elvezetésért kérdőre vetjük, büszken felelte, hogy ő a város pásztorja.

Ezzel azt hittük, hogy a kemények fontos kérdése oldva és bevégezve van. De egy villámszika lecsapva, a gyönyörű Rhodos sziget romhalomná lett, egy kemény kigyalva Dessen, hány hajlékot fenyeget az enyészet bus hatalma; mert városunk szelén körül mind származ és vak kéményű házak vannak. Az igaz, hogy ezen egyszerű hajlékok nem nagy díszet adnak a városnak, s mi szeretnők ha azok helyére fényes palais-ek emelkednének, a tövis és bozót kertek helyett angol parkkal kerítve; de midőn az ábrándozás nem kenyerünk, lemondunk e tündéri tervekről, mert tudjuk, hogy egy ház építés többé kerül, mint egy pinkli csalmátás. Különbön osztjuk a hatóság azon aggodalmát, hogy ezen épületek tűzveszélyesek, de midőn ezeknek nagyobb része aligha megbírja a kijáró kéményt, más része pedig nem is érdemes rá, midőn még is városunk házszámának ezek majdnem felel teszik, melyekben két-háromszáz család számlálja az élet nyomor örait le, — ohajtanók, hogy a hatóság észszerű presentiv eszközökkel csendesítene le aggodalmát, s ez által oly sok családnak különben is terhes életet ne legyen nyomasztóbb.

Ha az életben széttelünk, könnyen meggyőződünk, hogy ebbe a világba nem igen telik a kandallót herlich fölszítani; nem azért, mintha az sok váromni a megdrágult volna; nem csak azért, hogy szűk a pénz, hanem leginkább azért, mert erőnk használata éven el vagyunk zárva. Dezen, mint nem városban, az ősi és aprobalis törvények értelme szerint regale és erdő a birtokosok tulajdona, s csak is ezek áldoztak fel ezen jogokból egy részt a városi közszükség fedezésére, azért a kerületi hivatal ezen intézkedését csak ideiglenesen tartjuk, — csak is az erdő bekövetkező rendezéséig, hogy ez által az erdőbeni pusztításnak és kihágásoknak korlát vetessék.

Most egy alkalommal meg kellene előre írnom, hogy folyó hó 13-án teli országos városunk silányult útott ki, úgy is Dészről sok olyant írtak a hírlapok a melyek éppen nem vagy egészen másként történtek, de azt nem azért említjük, hogy a szerkesztők figyelemre méltassák, — csak teljen a lap úgy is az olvasó közönség struczgyomra mindent megemlést.

Most már sohajunk egy érzékenyt: ah! mert e tünő éven többet agyunk árva gondolat gyermekeit nem fogjuk a sajgó ezer kínainak kitenni. Boldog új évet! sok előzítőt, hogy pedig ebben cselethessék, az ég irgalmaért számos olvasóink tudtára ne adja, hogy igénytelenségünk is minden hóban egyszer igénybe veszi drága türelmüket.

Itt eszünkbe jut a „K. Közlöny” kibocsátó programja. Nem vagyunk vele megelégedve. Első hibája, hogy igen szérny; második, hogy nemiger mellékletet; harmadszor, nem hirdeti, hogy ha a körülmények kívánják hetenként négy-szer is fog megjelenni és végül benne még csak egy sor sines vörös betűkkel nyomva. Oh pedig beh sokat jelentő az a vörös! aztán szép is. Ezért szerettem Csik vajdais az anglus posztból csinált nadragot. És mindennekeftt kifelede

minket vidéki levelezőt feldicsérni. *) Bezzeg más dicsekedve vallja be, hogy levelezői „jelölés” birtokában vannak. — Főleg ha ezüstből lenne, egy olvat mi magunk is szeretnénk bírni, s ha levelezői diurnumunkból telnek, még aigval is csak szereznénk egyet; de ezüst és iró, pénz és magyar ember!!!

Névtelen.

Háromszék, dec. 1. Minden értelmes és jó magyar örömeirom a t szerkesztőségnek azon kedves hírt: hogy Szent-Katolna helysége a napokban a tagosítást elhatároztán, ennek bejelentése mellett a cs. kir. kezdivásárhelyi járshivatalt az ezen cél kivételére szükséges további intézkedések megtételére fölkérte. Az elveket, mikben a közönség a kivétel illetőleg megállapodott — nem levén kezem közt a közégi jegyzőkönyv — részletesen nem közölhetem; de hiteles külföldi anynyit tudok, hogy mintán Szent-Katolna határa majd mindenütt tér, s földje egyenlő végyitűk és jósága — némi különbséget csak is a helységhely közelség vagy távolság tevény, melyből kiindulva fognak a holdak is kiterjedőkre nézve osztályoztatni — tehát egy a helység közelsége eső hold kevesebb — öllel fog bírni, mint egy, a határ távolabbi részében fekvő hold. Két tagba fogja pedig mindenki birtokrészt kikapni, u. m. a szántókat egybe, a kaszálókat másba. — Az üdvös szándék ellen eleinte a kevesebb földdel bíró osztály felszólalt ugyan — az ugarinak mint közlegelőnek megszűnését rájok nézve karosnak állítván — azonban közlegelőnek is egy alkalmas helyiség kiszakasztván, aggodalmuk elenyészett s a tagosítás végrehajtása egyhangulag el lön határozva. Háromszéken ez lesz a legelső közégi általános tagosítás. *) A Háromszéken felállítandó ev. ref. tanoda ügye megújult. Mult november hó 24. Kézd-Vasárhelyen tartott communitás — sepsi, kézdi, orbai s erdővidéki egyházmegye — gyűlése elhatározta, hogy az legyen algymnasiummal öszszekötött real-tanoda; de a helyiségek, hová állítások, megállítása jövő 1887-ik évi januárban, Kovásznán tartandó communitás gyűlésére halasztatott. Az eredményt annakidejében tudatni fogom. ***

XXX. ***

*) Bocsáttassanak meg nekünk ez ártatlan bűnök, valamint mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek! Szék. Isten és az érdeklettek buzgósa segitse mentő előbb, végeredményre! Vajha az eléggé nem méltányolható példát több községek követnek. *** Nagy köszönettel fogjuk fogadni s várva várjuk. A midőn ezen nagy fontosságú esemény közlését tisztelt levelezőnknek a legszivesb köszönetünk nyilatkozik, egyzersimind bátorodunk arra is kémi: legyen munkás, hogy a fenforzó tagosítás alapelveit, habár később is egész általánosságban közölhesük. Hazánkban jelenleg a tagosításnál fontosabb közkezség minosen. A ki ilyek iránt tudósítják lapunk olvasói, ugy veljük, mindennel kedves dolgot tesz. Gazdasági rendszerünk kor- és cselesz u. átalakulásának ez a sarka: Legyenek is egyuttal tisztelt vidéki levelezőnk tisztelettel fölkerve, a tagosítás, egyzsintén istálózási és mesterességek takarmánytermesztési mozgalmak élénk figyelemmel kísérésére s velünk lehető részletes, és gyors köz-

Nádasmelléke, dec. 1-en. Mióta a hó leest, a minék már két hete, vidékünk alakja megváltozott; nem tudom, a magas hóboríték menyasszonyi feje fátvol-e ábrázatjan, a mely alól ezer reménydus jövőd bönlik ki számunkra; vagy halotti szemfedél, a mely alatt egy hitre épült titokteljes jövő fog kezdet egy sovár jelennek, küzdelem és bécselettel lelt multat? Elég az, hogy a hófedél a vasuti mernökök munkásságának gátot vetvén, munkájokat megszakasztották s Kolozsvárra mentek teli szállásra. Ha menyasszonyi fátyol e vagy szemfedél a hóboríték a mi vidékünk s általában az erdélyi vasut ügyén? annak megfejtésére, ugy hisszük, nem kell a remény évszakát, a kikeletet bevárnunk. Mi mind a mellett is, hogy a lapokban olvasók, miszerint a mag. kormány a vasutépítések engedélyezését egy időre felfüggesztette, folyvást jó reményben vagyunk; mert hiszen, ugy veljük mi falusiak, ezen vonal felettségére aránylag kevés ausztriai pénz lenne befektetendő, az, a mint itt általában hisszük, Angolhonból van derolna hazánkba, ez pedig az ausztriai pénzvisszonyokra még kedvező hatást gyakorolna; mert ez uton idegen pengő pénz jöven a birodalomba, az által minden biradalmi polgár könyvében tejesíthetné a külföld iránti kötelességeit, fizetéseit; tehát a bankó árkelet hullámzásának ellen dolgozna. Az efféleket a kormányon ülők inkább belátják, mint a hozzánk hasonló parlaji államférfiak, s ezért szedertük e korán leestő havat vidékünk vasutjára nézve reménydus menyasszonyi fátyol gyanánt tekinteni. Szék.

Azonban sok tárgy van elviekben, a minék ha a jelen havas évszaki szemfedele lenne, igen örövendően rajta. Ide számíthatni a közégi pénzkezelést. — Furcsa egy eljárás ez. A falusi bírák a helységek jövedelem forrásaiól kimerítik a kimerítendőket, elköltik a hová kell és nem kellene, szóval a pénz elkél; végre a jegyző számoltatja a bírót, a job-kéz a bal-kéz; és minden jól van, most az eredmény — O. Se pénz, se posztó. A község java sem gyarapult ugyan, de a pénz is elment. Ide számíthatni a vidékünkön épülőben levő köut csináltatási modját. Három éve, hogy dolgozunk ezen s még egy talpalatnyi kész utunk sincs! pedig a körülmények, — az ut igen kedvező volna, a napszámok minden évben joformán kimennek. Hallottuk, hogy a Mezőségen egy kis járás az idén három hó alatt mintegy 6—hét mérföldnyit adott készen át a forgalomnak, és mi, a kiknek még más két járás is segít egy talpalatnyit sem! Elvégre is csak ugy lesz kész utunk, ha azt a helységreke felosztják. Mi ugy tudjuk, hogy a mag. kormány rendelkezett építkezések tárgyában is; de itt a mi vidékünkön nem sokat tudnak róla; mindenkéi épít, a mint tetszik, legyen az akár kényelmi, akár üzleti, akár rendőrségi tekintetben hátrányos. Pedig az egyszerű falusi ember sok esetben még megköszönne, ha célirányos utasítást kapna valakitől; de azt nem köszöni meg, ha még sokáig használható épületet azért, mert régi, lehu zatják, mint nem egy helyt történt. Még sokat lehetne ide számítani; — hanem most csak

léssze. A nemzet nagyobb számának köznevelésére most a téren nyilatkozik. Mi lehetne érdekében, mint ennek eredményeit látnunk: azokból okulunk és masokat is a jövő szerkentünk. Szék.

a zsidó haszonbért számított ide. Soha se tudtam azzal kibékülni, hogy jószágot, fekvő birtokot zsidók kezébe adjanak, mert a tapasztalásból meggyőződtem arról, hogy az anynyit tesz, mint a káposztát kecske pásztorra bízni. Anynyival inkább fajt nemzetgazdasági tekintetből, midőn megtudtam, hogy a vidékünkön fekvő alapítványi jószágok zsidó kézbe jutottak. Azonban a bácsi haszonbért már sequestum alá jutott; mert nem fizetett, sőt ő követelt kárpótlást s még is a jószág használatai, Alataban, a mint bizonyosan tudom, a zsidó haszonbérlok most azt követik, hogy a haszonbért mintegy fele idejéig megfizetik a haszonbért, akkor megtagadják, többnyire azon ürügy alatt, hogy ok a kivett földébe nem vethettek anynyt magot, a menyynysnek a tulajdonos átadta a földet; a miből nekik az ok számítása szerint nagy kárak következtek, mert azaz allitólág hiányzó föld évenként anynyt meg anynyt termelt volna, s azt pénzre változtatva, többre megy az egész évi haszonbérnel, tehát jogos, hogy a tulajdonos fizessen nekik. Ez perelnek... Ezért ohajtom, hogy mindezeket a jelen évszaki szemfedél legyen.

A szena drága. A marha olcsó, a gabona olcsó. Az iparczikkék ára borzasztó magas. Így egy font gyertyáért egy véka törökbuza, egy közepes ház ajtóért, a mely rozsis, 12 véka tisztabúza, vagy 30 véka törökbuza, egy közepes kaputért egy közepes ökrör, egy csizmaért 18 véka törökbuza vagy egy két éves borjú, egy fejernáp, kalapért ha a 95 v. forintotól veszik, pedig vidéken is van ki nek az esze megjárja; 90 véka malé kell; a mit három bérés szekér visz a piacra, s hat lélek évi tápszerűl számíthatnak a statisztikusok. Bizony szerkesztő ur, ha ezen viszonyok sokáig tartanak elvégre csak az egy adó, a cseled s a gazdasági dolgozó erő nemcsak a gazdaság függő jövedelmét, hanem a fekvő tőkét is felemészti. Soboki.

KÜLFÖLD.

A „Globe” és „Morning Post” cikkeiből tájékozhatjuk magunkat az új konferenciákat illetőleg. Egybegyűlnek hát nem tudni hány hatalmasság külügyministeri vagy, mint hiánytób, a francia udvar mellett hitelesített rendes követei, de ez egybeállításból még korántsem lehet az egyetértés helyreállitára következtetni. A „Globe” egész szárazon jelenti, hogy az angol kormány egyezését adja egy második párisi congressus tartására. Kezdetben ugyan feleslegesnek tartott minden ily gyűlést, mivel Oroszország igényeit nem látá alaposoknak, de végre még is engede szövetségestársai kivanatának s beleegyezend a congressuba, hogy ottan amaz igényeket ünnepelesen viszszaütassítsa. Nem kevésbé határozott a „Morning Post” illető cikke, mely imigy hangzik:

„A párisi congressus szétoszlása kor határozva lön, hogy néhány alárendelt részletekért egy a második congressusi meghatalmazottakból álló jövőbeli értekezlet méltánylására bizatnék. Mivel ezen meghatalmazottak a résztvevő hatalmasságok állandó követői voltak, azokat minden percében össze lehetett hívni, mi-

raszt dicsőségükre?

Ristori, a művészetek kívül, egészen családjában és családjának él, nemcsak a színpadon meglelt és világit az a telt szíve, hanem a művésznő kiviszi azt az életet is, hol állandó és öszinte vonzalmat talál gyermeke és férjében, kiket gyöngéden és egész szívből szeret. A nélkül, hogy ezt nagyon szoros öszszefüggésbe akarnók özni színészi pályájával, anynyit mondhatunk, miképp sokan még tán hibának is hajlandók tartani azt, hogy e nőben, még vigjátéki szereplését sem véve ki, a legkisebb kacérkodás sem tűnt fel, s még is meghódít mindenkit. Ót lehetlen csak egyszer hini ki. Midőn a kihívásra megjelent, minden álságtól menten, melylyel az udvariasság szokta leplezni az ürességet, egész lelke arczában és szemében van, — ő másként nem, csak így tud mosolyogni. Nem csoda aztán, ha az első kihívás okát a harmadiknál már elfelejti a közönség, s csak az elragadó mosolyt kívánja látni. En legalább kezeskedhetem egy emerről, kit e mosoly mindig elragadott, és hogy, még a női közönség sem volt ment a könyekre-olvasástól, több mint valószínű. Általán a nők tán túllestek lelkesedésükben a férfiakon.

Mit mondanak önök e kuszált vázlatra, melyet e nagy művésznőről adtam? En elcsüggednék felelte, ha nem látnám, miképp mindazok, miket bel és külföldi iróló e tárgyban olvastam, nem adnak kellő fogalmat e művésznőről. Eszembe jutott, mit a tudós Winckelmann a görög szobrokra nézve mond: könnyebb nem szépről adni fogalmat, mint a szépről; mert azt, hogy mi a szép, még senki sem határozta meg. Csak beszéltünk már Ristoriról, de eleget nem, — s még mindazon ismertetések közt, melyeket kül vagy belföldi iróló olvastam, legszebbnek s találobbának tartom azt, mit Gyulai Pál ezeltől egy évvel írt a „Pesti Napló”-nak Berlinből, s melyért oly méltatlanul lön megtámadva. Még ezen jeles rajz után is igen sok marad fenn, mit Ristoriról írhatnék, s e futólagos vázlatomat is hosszabbra nyújthat, ha nem féltém volna a hosszadalmasság vádjától. Tudom, hogy kedvemért a „K. Közlöny” egyik száma nem fog nagyobb iyen megjelenni, mint a többi. Közelebbi levelemben remélhetőleg egybekről fogok szólni, — most másról is beszélni teljes lehetetlen. Még eddig itt más újdonság nincs, mint Ristori!

Salamon Ferencz.

KÖNYVISMERTETÉS.

Leánykák tancsarnoka. Tudományos beszélgetések, részint eredetileg dolgozva, részint fordítva és rendezve Cse-rey Drusianna által. Pest, 1856. Nyomatott Beimel J. és Kozma Vazulnál n. 8 r. 190 lap. Ára 1 frt. pp. (Hartleben könyvkereskedésében).

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Vass József, tanár és lyc. könyvtárnok.

helyt az elintézendő kérdések megérve látszólag lenni a végleges elhatározásra. Ezen második értekezlet nem teheti nyílt kérdéssé a párisi szerződést s nem változtathatja meg annak szövegét vagy tartalmát. Az értekezlet bármely perczen összehívhatók, s mi semmi okát sem tudjuk, hogy miért ellenzék kormányunk annak újra-összeülését. Ama vitapontok, melyek Oroszország ellenében fenforognak, Bolgrád s a kigyósziget birtoka. Mi azt állítjuk, hogy ezen pontok a szerződés által megállapítottak. A mi a kigyószigetet illeti, Törökország annak birtokában van, s egy angol hajóhad áll annak közelében. Ezen tények szintoly egygyörűek, mint a portának a szigetbezi kétségbevonhatatlan joga. Az értekezlet nem kísértendő meg azt Oroszországnak viszszaadni. Bolgrád ot illetőleg szintén legkisebb kétség sem foroghat fenn, hacsak a helység nevére nem vitázunk. De a meghatalmazottak jól tudják, hogy midőn Bolgrádról szóltak s írtak, — a térképen levő ama Bolgrádot értették, mely az orosz határt a Dunától el-távolítja, nem pedig azon új Bolgrádot, mely az oroszoknak éppen azon állást adná, melyből őket kizárni volt a szerződés célja. Angolország ahhoz ragaszkodandik, hogy csak egyetlen Bolgrádról lehet szó. Austria ugyanazt tendi, s a becsületes Szardínia, Törökország s kétségkívül Franciaország is ugyanezt teendik. Még nem tudjuk, ha vajjon Oroszország általában szőnyeg-re hozandja-e ezen kérdést. Valamely escamota-ge-t kísérteni meg, s azt megveretés után léte-síteni, két különböző dolog. Mi a háború által-éppen csak azon célokat érnek el, mikért har-coltunk. Ie azokat elérjük: s minden neta-lán kísérletnek győzelmeink gyümölcseitől meg-fosztatásunk végett, nem lesz más eredménye, mint megveretés?

A „M. Post“ végül, hogy az oroszbarátok reményeit tökéletesen letiporja, utal még az april. 15-kén Austria, Franciaország és Ang- lia között alajrt kezességi-szerződés második cikkire, melynek erejénél fog- va, „a martiusi határozmányok minden megsér- tését harci esetül fogja az aprilisi szerződés három aláírója tekinteni.“

Az „Assemblée nationale“ állhatatosan hiszi, hogy az értekezletek minél hamarabb meg- kezdődnek Párisban, azonban tévedne, a ki e- ben az angol kabinet megverését szemlélne. Csak azon hatalom fog megveréséről szólhatni, mely az értekezletek következtében kényszerítve leend egy többség határozatával szembe a maga igényeivel felhagyni; de attól nincs mit félne lord Palmerstonnak, mert az bizonyosnak látszik, miképp Franciaország a kigyósziget- és Bolgrád-kérdést illetőleg az angol felfogás felé hajlik. Oroszország az igaz, még nem ha- tározta el magát a feltétlen lemondásra; de mint- hogy mostan magával szemben látja Francia- s Angolországot, semmi sikerre se számíthat. Az „Assemblée N.“ előtt a Bolgrád- és kigyó- kérés megoldásának módja sokkal csekélyebb fon- tosságu, mint azon körülmény, hogy e kérdések egyáltalában eldöntetnek, s ennél fogva minden ür- gügylő megfosztatnak a nagyhatalmak, hogy to- vább is hadsergeket tarthassanak török birtokon. Az új értekezletek határozata után fogjuk látni, miképp fogják a párisi szerződést végrehajtani az abban résztvett hatalmak, s miképp fog a török bi- rodalom épsege és függetlensége biztosítani. Az „Assemblée“ nem hiszi, hogy a függő kérdések rendezése után is az austriaiak a dunai fejed- lemségektől s az angolok a Feketetengerről ki- fogának vonulni. Urügylő erre könnyen ta- lálunk, amde ezuttal nem sikerülend nekik a köz- véleményt elámitniok. Angliának éppen az az érdeke, hogy keleten szilárd állást foglaljon, különösen most, midőn háboruba elegendett Persiával. Egy második Malta a Fekete-tengeren rendkívül fontos lenne Angliára nézve.

Hir szerint a congressus megnyílása még e hó folytatban annál is inkább hihető, mivel lord Palmerstonnak a parlament jövő febr. 3 kán le- endő megnyílása előtt a vitákérdések eligazítá- sával készen kell lennie.

Nagy ideje, hogy a francia meggyő- nökségben nem volt ily tetemes változás, mint a minőről a nov. 28-ki „Moniteur“ értesít. Nyolcz meggyőfőnk szolgálatából elbocsátott Somme-

mege kivételével, hol az orleanisták és legiti- misták nagy számmal vannak, a többi hét megye- ugy ismeretes, mint a melyekben a socialista propaganda leginkább el van terjedve. Párisban a helyhatósági igazgatóság igen tevékenyen fog- lalkozik a választók névjegyzékének átvizsgálá- sával a jövő évre, Párisban mint minden meg- előző kormányok alatt, a küzdelem a legélén- kebb lesz, de szükségképp nagyon is megszorítta- tik a jelen törvényhozás által, mely megtilja a választó gyűlékezéseknek a hivatalos jelöltek fe- lletti vitát a sajtóban, valamint a választó szava- zatok szabad kinyomtatását és szétküldését. Azt hiszik, hogy jövő januárban hívatnak össze a követek, martius helyett.

A szicíliai fölkelést illető tudósítá- sok még hiányosabb, hogy sem a mozgalom szí- ne s hordereje felől bármit irhatunk. A párisi lapok tin parancsolt tisztoknak tartják mentől csekélyebbbszerűnek tüntetni fel az egészét. Még nov. 20-ról írták volt Bagariából (Szicília) a „Triester Ztg.“. A tegnapi gőzössel jött tu- dósítás nápolyból a Párisban és Londonban volt nápolyi kövek elutaztáról, melyet itt kiutasí- tásnak tekintenek, Palermot tegnap este na- gyon felizgatta és azonnal a találgatások és hí- rek hosszú sora keringet a népesség száján.

Ez izgatottság nem sokára fölkelés lán- gában csapott ki. Dec. 2-ről Párisból távira- toztak az „Ind. belge“-nek: „A szicíliai láza- dás tökéletesen bebizonyul. Nov. 22-kén több tartományi helységben ütött ki, Palermóban a kormány hivatalnokokat elkergették. Az 1848- ki parlament képviselői voltak a mozgalom élén. A kormány csapatokat kül- dött a lázadás színhelyére. Számítalan befogató- ság történt. A mozgalom jelentőségéről még bizony- talanság uralkodik. Bentivenga báró a föl- kelés vezére.

A „Morning Post“-nak írják Párisból. Ná- polyban nov. 30-kán csend uralkodott. A király nov. 20-kán a fővárosba érkezett s kabineti ta- nácsot tartott, melyben a szicília eseményeket tárgyalták. Franciaország és Anglia követjei- nek elutazása Sziciliában több izgalmat keltett, mint a nápolyi szárazföldön s a palermoi és messinai hatóságok már több nap óta forra- dalmi mozgalmat vártak.

Az „Assemblée N.“ mely első hozott je- lentést e lázadás kísérletről, ekként ír: „Tegnap (dec. 1-jén) délután Párisban a Palermóban ki- tört forradalmi mozgalom híre terjedt el. Ugyan- akkor beszéltek, miképp azon csapatok, melyek a város őrségét képezék, az első jelre a fölkelők ellen vonultak s jó szellem által voltak lelkesítve. Ujjb hírek, melyek a tényt megerősíték, hi- ányzanak még.

Egy rajnai lap szerint a lázadás főhelye Cefaluban Palermo tartományban van. Ná- polyban svaiczi csapatok ültek hajóra, hogy me- gerősítsék a szicíliai őrséget. Walewski gróf a nápolyi sürgönyt nov. 30-kán este kapta meg. Azonnal Napoleon Lajoshoz ment s egy óraig értekezett vele. A párisi börzén nem hittek e hí- reknek. A touloni hajóhad csakugyan parancsot kapott, hogy készüljön indulásra. Két hajó el is indult már Nápoly felé.

A „N. Pr. Ztg.“ nem tartja lehetlennék a fölkelést; de az is meglehet, ugymond, hogy nem politikai fölkelés forog kérdésben, — talán az angolok valami olyant követtek el, hogy a szicíliai katonaságnak sikra kell állani, szóval még mitsem mondhatni bizonyost a cefalui föl- kelésről.

Sz. Pétervárról nov. 20-ról írják: „A hadi-igazgatóság most azzal foglalko- zik, hogy a rak- és fegyvertárakat ellássa min- dennemű szerekkel, mik az utóbbi háború alatt nagyon megfogytak. A Tula és Scossenkonti gyá- rak nagyszerű megrendeléseket kaptak e végre. — A kaukázusi kormányzó hatásköré sokkal na- gyobb kiterjedést nyert; ahöz lön kapcsolva a Feketetenger keleti része marínájának főigazga- tása, valamint az Azowitenger, a kaukázusi ten- gerpart s a káspi tenger hajóhadának felügyele- te. E célból a kaukázusi kormányzó parancs- noksága alatt álland egy tengerészeti vezérkar, hogy ellenadmirálból s különböző fokú tengerész- tisztekből képezve. E rendszabályok tanusítják, miképp Oroszország nem mondott le asiai nagy

terveiről, s hogy másutt igyekezik kivívni azon befolyást, melyet a Feketetengeren elvesztett. — Scutariból m. hó 19-ről jelentik, miképp rendelet jött, hogy a nép az utcákon és a bazárokon fegyver nélkül járjon; azt várják, hogy egész Albánia le fog fegyvereztetni. Az elfogott és Konstantinápolyba küldött főnökök házaí, kik sok éveken a keresztények rémei vol- tak, kaszárnyákba alakítottak. — Néhány nap előtt friss csapatok, élelem és lőszer érkezett ide, nem tudni bizonyossággal mi célból.

Montenegróban a viszálykodásnak u- jabb tárgya merült fel. Danilo fejedelem hely- reállítatá a Moraczán át vezető s a kuciak által elrontott hidat; a skutari pása megakará ezt gá- tolni; de a francia consul közbeveté magát, a fejedelemmel értekezletet tartott ez ügyben, de sikeretlenül; ez megparancsola ama hidnak gyors befejezését s oltalmára fegyvereket álli tot. Ez könnyen újabb összeütközésre adt okot. — Altalában a porta irányában viszonyt illetőleg, mint látszik, nem bírnak Montenegróban megállapodni; a kihirdetett négy lés, mely Mon- tenegró sorsa fölött volt tanácskozándó, rögtön elhalasztott; a két senatornak követi minőség- ben Konstantinápolyba küldése s a fejedelem szándékolt párisi utja is halad.

Gala c z b ó l az európai duna-szabá- lyo zó bizottság még m. hó 13-kán elutazott a ki- liai és sz. György csatornák és torkolatok meg- szemlése és az Aljani — zatonok által képezett akadályok elhárítása végett. Eljárásának ere- ménye nagy feszültségben tartja az ottani ke- reskedő világot.

UJ POSTA.

Páris, dec. 6. (Táv. S.) A „Moniteur“ Palermóból nov. 28-ról azon tudósítást veszi, miképp a Sziciliában történt esendzavarások 22-én egy gyorskocsi megrohanásával kezdőd- tek. A kir. csapatok körülvették az útonállók- tak egy erdőcsekében s 16-ot közülök elfog- tak. Egészenbénve — mond a hivatalos lap — nem határozhatni meg ugyan a za- vargás kiterjedését, azonban ugy lát- szik, az csak Palermo tartományára szorítkozik — s a kormány győzel- met bizonyosnak kell tartani. Egy része a postakocsi megtámadásában résztvett felkelőknek Cefaluba menekült. 800 kato- na megszállta e helységet három órai kém- szemle után, s a posta-közlekedés ma ismét teljesben helyre van állítva. Egy Messinából nov. 29-én kelt jelentés szerint e város egé- szen nyugodt maradt. Egyetlen elfogatás sem történt. Lázasztó falragaszokat Catinában minden ellentállás nélkül talovított el a ren- dőrség. Egy nápolyi korvett 1000 főnyi tü- zérkatonát szállított erősítésül Nápolyból.

Veronából dec. 5-ről szintén ezt tá- virják Bécsbe: „Ide érkezett tudósítások sze- rint a szicíliai felsült csapaté igen csekély- szerű volt!

A congressus összeülése i- ránt a „Nat. Z.“-nak Párisból azon határo- zott tudósítást teszik, miszerint annak meg- nyitása dec. 15-én a külügyi miniszter pal- tájában fog történni, s Walewski gróf már is közölte ezen sikerét a francia politikának egy a külföldön hitelesített francia ügyvise- lőkörhöz bocsátott körlevelében. Mint a „Weser Ztg.“-nak írják Bécsből: e congressuson Svaicz is képviselve lenne Napoleon javasla- tához képest, s kölcsönös nyilatkozatok ki- cserélése által, mik jegyzőkönyvbe vétetné- nek. A Svaicz részéről kifejeztéknek Porosz- országnak Neuenburg fölötti fölségjogának el- ismerése, a mihez aztán járulna Poroszorszá- gnak Neuenburg iránti jogairól való lemondása. E közzétett javaslat Berlinből közzétett foga- na nagyhatalomak kormányaival azon kérés- sel, hogy annak kivételre nyujtsanak kezdet.

Koppenhágából dec. 1-ről e fon- tos tudósítás jött: Minden további államjósza- geladása a holstein-laubenburgi hercegségben a király rendlete folytán meg lön szünteté. Jele, hogy a dán kormány hajlik a kiegye- zésre, legalább a német nagy hatalom által leginkább kiemelt egyik sérelemre nézve.

A svaiczi szövetség-tanács folyvást vonakodik oly engedményt tenni, a melyet nem

kísér Neufchatel teljes függetlensége. Tudni- való, hogy az angol sajtó nyíltan pártolja a szövetség-tanács politikáját. A „Times“ nem akarja, hogy a foglyok szabadon bocsátassa- nak feltétel nélkül. „Csak az kellene meg, ugymond, hogy a neufchateli jámbor nép rö- g- tön egy porosz alkirályt kérjen magának, s Potsdamba egy előkelő polgárból álló kö- vetséget küldjön kötéllé nyakukon.“ A köz- társasági kormány iránti nyilatkozatok egymást érik a Neufchatel cantonban a legelső aristoc- rata családok között.

Herátnak a persák általi bevételé nem erősül meg. Sőt azt írta Teheránba a Herát elleni persa expedíció főparancsnoka Murat Mirza, hogy neki lehetetlen Herátot beven- nie 25,000 emberrel. Dost Mohammed fia- anak számos afghan csapatokkal Heráthoz ér- kezése azt eredményezte, hogy az ostromlot- tak ismét összekötötték magukat Afghanistan- nal, Dost Mohamed fia Herátha megérkezvén, kijelenté a népségnek, hogy ő atyja által ugy küldetett, mint előhalada azon roppant had- seregének, mely Kandahárnál van összponto- sitva, a persák ellen indulásra készen.

Nyílt posta.

S. F. Pesten. — Legközelebbi levelében ké- rjük magánállást tudatni.

N. M. Thordán. Még mind várjuk a bekü- dött ezikk véget, melyet, ha csezen kezünk közt lesz, mint korszerűt és közérdekt, még ez év folytat- lenni fogunk.

F. Kfálván. A kérdéses költeményeknek se híre se bama. Hozzánk soha se érkezett.

Az „Ill. Sonntag-Ztg.“ t. Szerkesztőjének. Ötömet fogadjuk ajánlatát. A cserepéldány iránt in- tereklünk.

Bécsi börze	December		
	4	5	6
Árunkötelezvény 5%	82 1/2	82 1/2	81 1/2
854-ki kölcsön, sorsb.	265	268	270
859-ki „ „	12 1/2	12 1/2	12 1/2
854-ki „ „	110 1/4	1 0 1/4	110
Tiszai vasútrésztvény	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Nyugoti „ „	203 1/2	104	103 1/2
Veled „ „	108 1/2	109	107
Ejszaki „ „	252	253 1/2	252
Francia „ „	350	359	355
Nemzeti kölcsön „	84 1/2	84 1/2	84 1/2
Bankrésztvény darabja	1068	—	1050
Földtelment kötelez- vény (Austria) „	87 1/2	88	87 1/2
Földtelment kötelez- vény (Magyar) „	76 1/2	76	76 1/2
Dunagőzhajózási részv.	575	576	574
Augsburg „	106 1/2	106 1/2	106 1/2
London 1 font sterling	10 17	10 16 1/2	10 17
Páris 500 frankért „	122 1/2	122 1/2	122 1/2
Cs. kir. arany „	109	109	109
Ez st. „	106	106 1/2	106

Gahonaár bécsi mérő, p. p.
Kolozsvar dec. 11-kén. Búza 3 ft. 40
kr. Eleggubá 2 ft. 36 kr. Rozs 1 ft. 36 kr.
Árpa 1 ft. 40 kr. Zab „ 50 kr. Török búza
1 ft. 8 kr. Burgonya 1 ft. 4 kr.

Nyílt ter.

Irodalmi tiltakozás. Futó János előfi- zetési felhívásából „Gyámbot“ — című, Pe- sten Bucsanszkyán megjelenendő Album- a, megelpeve látom, hogy a különben tekin- télyes írói sorozatban az én igénytelen nevem is előfordul, s költeményt ígér tőlem e cím- alatt „Az izzó tűz“ Hogy én valaha ily című költeményt írtam volna, sehogys- e emlékszem, de hogy az Album szerkesztőjével semmi összeköttetésben nem voltam, azt tu- dom. Minel fogva magam s a közönség iránti kötelességem tartom a nyilvánosság útján e költemény nevével alatti megjele- nésé felől tiltakozni. Dézsen, dec. 10-én, 1856.

Medgyes Lajos. *)

A magyarbani lapoknál tisztelettel kérem e tiltako- zásomat a méltanyosság nevében közlé tenni, és a jövőben a Magyarbani Lapoknál a szerkesztő M. L. Jánosnak

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(Szám 12.972. 1845. (2-3)

Árverési hirdetmény.

Ezenel közhirrét tétetik, hogy az erde- lyi magas cs. k. országos pénzügy-igazgató- ságnak jelen év július 23-án kelt 417 szá- mu rendelvénnyel követtékben, folyó év. dec. 22-én reggeli 10 órakor a kolozsvári cs. kir. kerületi pénzügy-igazgatóság irodájában, fel- sőbbbégi jóváhagyás reménye alatt tartandó nyilvános árverés útjára, a kajantói róm. kath. alapítványi jószág, mely szántóföldekből, rét- tekből, legelőkől, gyümölcsös kertekből, sat

áll, minden hozzá tartozó lak- és gazdasági épületekkel együtt négy egymásután követke- ző évre u. m. az 1857-ik év martius 1-ső nap- jatól kezdve, az 1861-ik év februar hó utol- ső napjáig a legutóbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. — A fölkiáltási ár évenként fize- tendő 2800 ez. ftira van határozva. — Haszon- bérleti vágyók kötelesek az árverés kezdete előtt a fölkiáltási-ár 10 száztolját u. m. 280 ez. ftot bánatpénzül (Vadium) befizetni, mely a leglőb- bet ígérő vállalkozónak csak is a meghatáro- zott biztosíték (cautio) letétele után, a többi árverőknek pedig az árverés végétével fog viszszaadatni. — Az árverés kezdetét 15 kros bélyeggel szabályszerűleg ellátott, az ajánlko- zó kereszt- és vezetéki nevével-sajátkezőleg aláírt, az érintett kerületi pénzügy-igazgató-

sághoz czimezett bepecsételt írásbeli ajánlatok (offerte) is elfogadtatnak, ha azok a kijelölt bánatpénzzel, vagy annak valamely álladalmi es k. pénzintárral befizetéséről szóló nyugtával ellátva leendnek, az azokban ajánlott haszon- bérbeli összeg számmal és betűvel kifejezve leend, s azon nyilatkozatot magukban foglaland ják, hogy ajánlkozó nagykoru, s az árverés- hez föl jogosított egyén, ki a haszonbérleendő részeitől tökéletesen ismeri, s magát az ár- verési feltételeknek, — melyek előtte külön- ben is tudvák — minden kifogás nélkül alá- veti. — Ha több egyén, társulatba adand be íratbeli ajánlatot, ezen esetben az ajánlatnak magában kell meg foglalni azon nyilatkozatot, miképp ajánlkozók közösen t. i. egy mindnyá- jukért s mindnyáján egyéért kötelezik magukat a

haszonbérleti feltételek teljesítésére, valamint azon egyén is névszerint kijelölendő, ki a ha- szonbérleti tárgyakat áveendő. —

Azon esetben, ha a szóvali és íratbeli a- ajánlatok egyenlők lennének, az árverésnél tet- utolsó szóbeli ígért előnnyel bírand; egyen- lő íratbeli ajánlatoknál az elsőbbséget sorshuzás- határozandja meg, hiányos ajánlatokra pedig semmi tekintet se leend. —

A haszonbérlet és árverés bővebb felté- telei az árverés kezdete előtt föl fognak olvas- tatni, addig is pedig az említett cs. k. kerüle- ti pénzügy-igazgatóság level kiadó-ostályza- tánál a rendes, hivatali órákban, naponta át- nézhetők. —

A kolozsvári cs. k. kerületi pénzügy-igaz- gatóságtól, november 28-kán, 1856.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.